

Ryszard Żmuda

Mgr Zdzisław SŁOMIŃSKI
(1915-1989) Kraków – AM

Forum Bibliotek Medycznych 6/1 (11), 518-520

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mgr Zdzisław SŁOMIŃSKI (1915-1989), socjolog, filozof, politolog, bibliotekoznawca, nauczyciel akademicki, wykładowca filozofii marksistowskiej w 6 krakowskich uczelniach, starszy kustosz dyplomowany, bibliofil, menadżer, działacz polityczny i społeczny, kierownik Katedry i Zakładu Podstaw Marksizmu-Leninizmu i prorektor Wyższej Państwowej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, dyrektor Biblioteki Głównej Akademii Medycznej im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie.

Urodził się 1 stycznia 1915 roku w Krakowie w rodzinie robotniczej Franciszka (zm. 1924) i Bronisławy z domu Reichert. Ojciec był pracownikiem kolejowym, a matka prasowaczką w pralni. Żonaty od 1950 roku z Krystyną z domu Wilkosz. Ma syna Wojciecha (ur. 26 V 1953).

Do Szkoły Podstawowej - typu humanistycznego - i Gimnazjum Ogólnokształcącego uczęszczał we Lwowie. Po maturze, którą uzyskał w 1933 roku, rozpoczął studia na Politechnice Lwowskiej, ale przerwał z powodu konieczności podjęcia pracy zarobkowej. Następnie podjęte studia prawnicze uniemożliwił wybuch drugiej wojny światowej. Studiował (1946-1950) na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie uzyskał stopień magistra filozofii w zakresie socjologii (30 VI 1950). Napisał pracę magisterską: *Studia nad recepcją marksizmu w Polsce do 1907 roku*. Komisja Egzaminacyjna dla Bibliotekarzy Dyplomowanych przy Ministrze Oświaty i Szkolnictwa Wyższego przyznała mu uprawnienia dla bibliotekarzy dyplomowanych bez egzaminu (28 X 1968).

Zajmowane stanowiska i pełnione funkcje: Zakład Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie – referent (1834 – III 1935), Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie (IV 1935 – 1943), Spółdzielni „Samopomoc” – kierownik i „Zdrowie” w Krakowie – członek zarządu (1943), Spółdzielnia „Spólnota” Oddział terenowy w Białej k. Makowa Podhalańskiego - zastępca kierownika (VIII 1943 – I 1945), Wojewódzki Urząd Informacji i Propagandy w Krakowie – kierownik Wydziału Polityczno-Wychowawczego, następnie zastępca kierownika wydziału (II 1945 – V 1946), Polskie Radio-Kraków – zastępca dyrektora okręgowego (VI 1946 – VI 1947), Polskie Radio-Warszawa – wicedyrektor programowy (VII 1947 – II 1948), Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Studium Nauki o Polsce i Świecie Współczesnym – asystent (III 1948 – X 1950), starszy asystent (XI 1950-VIII 1955), Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie – kontraktowy profesor nadzwyczajny i kierownik Katedry i Zakładu Podstaw Marksizmu-Leninizmu, prorektor (1 XI 1954 – 31 VIII 1954), Uniwersytet Jagielloński. Katedra Podstaw Marksizmu - Leninizmu – samodzielny pracownik nauki, następnie zastępca profesora (1 IX 1954 – 30 X 1958), egzaminator komisji eg-

zaminacyjnej UJ prowadzącej egzaminy kandydackie z materializmu dialektycznego i historycznego (II 1956- 1 III 1958), Akademia Medyczna w Krakowie (3 XII 1958 – 1980), wykładowca, dyrektor Biblioteki Głównej (1 V 1960 – 1980), starszy bibliotekarz, kustosz dyplomowany (1 I 1969 – 31 III 1971), starszy kustosz dyplomowany (1 IV 1971 – 1980). Przeszedł na emeryturę w 1980 roku.

W czasie pracy w Polskim Radio, zainicjował, zorganizował i prowadził Radiowy Uniwersytet Ludowy. Działał też w Zarządzie Wojewódzkim Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych, – sekretarz Zarządu Wojewódzkiego TPPR (1945 –). Przed objęciem drogą konkursu funkcji dyrektora Biblioteki Głównej AM, którą kierował przez 20 lat, zdobył doświadczenie bibliotekarskie m.in. jako bibliotekarz w „Osiedlu Robotniczym” w Krakowie (1939-1943) i organizując w Białej k. Makowa Podhalańskiego, ośrodek zdrowia i bibliotekę, którą prowadził (1943–1945) oraz opiekując się Biblioteką Główną i Biblioteką Katedry Podstaw Marksizmu-Leninizmu WSP w Krakowie. Przy okazji awansów zawodowych był wysoko oceniany przez PZPR i władze Uczelni. Podkreślano jego doświadczenie dydaktyczne i pełnione funkcje kierownicze w kilku ośrodkach akademickich, usprawnienie funkcjonowania biblioteki uczelnianej (zmianę struktury organizacyjnej, usprawnienie udostępniania i informacji, powiększenie zasobów oraz podjęte plany budowy nowego gmachu dla Biblioteki Głównej AM, które sfinalizowano w 1984 roku za jego następcy dyrektora mgr Władysława Szota, który go we wszystkich zastępował podczas nieobecności w księżnicy.

Prowadził aktywną działalność dydaktyczną: początkowo z zakresu problematyki partyjnej i społecznej w Wojewódzkiej Szkole Partyjnej Polskiej Partii Robotniczej (1945, 1946) a następnie PZPR (1954, 1955, 1958-1960) oraz na kursach OKZZ, później ORZZ (1945-1950), w Centralnej Szkole Spółdzielczej ZWM (Zakopane 1945, 1946, 1948), w DOW dla oficerów, w ZSch, w harcerstwie i innych ośrodkach. Uczestniczył również w akcjach propagandowych PZPR (Chrzanów, Jaworzno, Okocim, Zakopane i inne miejscowości), później w ośrodkach akademickich z filozofii i socjologii – na etacie, a następnie na godzinach zleconych – w pięciu krakowskich uczelniach. Wykładał następujące przedmioty: „Nauka o Polsce i świecie współczesnym” (Wyższa Szkoła Ekonomiczna III 1948 – X 1950), Historia myśli społecznej (Uniwersytet Jagielloński i Wyższa Szkoła Nauk Społecznych X 1949 – X 1952), „Podstawy marksizmu-leninizmu” (WSP XI 1950 – VIII 1955), „Materializm dialektyczny i historyczny” (UJ IX 1954 – X 1958), „Główne zasady filozofii marksistowskiej i teorii rozwoju społecznego”, „Zagadnienia i kierunki filozofii (Akademia Medyczna 3 XII 1958 – Akademia Górniczo-Hutnicza 1 X 1964 –), z socjologii (Instytut Nauk Społecznych II 1958 –).

Był członkiem Legionu Młodych (1933–1939), Stronnictwa Demokratycznego (1939), Polskiej Partii Robotniczej (5 II 1945), Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (15 XII 1948 – 1989), rad nadzorczych spółdzielni „Czytelnik”, „Spółnota”, „Zdrowie”, „Straż”, „Zagroda”, Senatu WSP i AM. Należał do Egzekutywy POP WSP.

Konsultant z materializmu dialektycznego przy Studium Zaocznym z ramienia Centralnej Szkoły Partyjnej, Sekretarz OOP zakładów teoretycznych Akademii Medycznej.

Otrzymał odznaczenia państwowe i medale: Medal 10-lecia Polski Ludowej (1955), Medal 500-letniej rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, Order Odrodzenia Polski – 5 klasy oraz nagrody dydaktyczno-wychowawczo-organizacyjne JM Rektora AM - III° (1972, 1973, 1976, 1977).

Zmarł 11 czerwca 1989 roku w Krakowie.

Spis publikacji

1. Unitem, jeden z systemów wyszukiwania informacji. Zag. Inf. Nauk. 1973 nr 1 s. 55-69, tab.

Akademia Medyczna w Krakowie. Skład osobowy w roku akad. 1958/59 ... [-1964/65] oraz Program wykładów (i ćwiczeń). Kraków 1959-1965; *Academia Medica Cracoviensis. Przewodnik*. Kraków [1960] s. 69-70; Władysław Król: *Academia Medica Cracoviensis. Przewodnik*. Kraków 1964 s. 69-70; Piotr Tomasz Cichocki: Zmarli dyrektorzy, kierownicy i pracownicy bibliotek medycznych (1950-2008). *Forum Bibl. Med.* 2009 R. 2 nr 1 s. 55, portr.; Ryszard Żmuda: „Leksykon biograficzny uczonych” i „Słownik pracowników bibliotek medycznych” na łamach Forum Bibliotek Medycznych. *Forum Bibl. Med.* 2011 R. 4 nr 2 s. 303, 309, 310, 312; Uniwersytet Jagielloński. Collegium Medicum. Biblioteka Medyczna (<http://www.bm.cm-uj.krakow.pl/LibraryHistory.aset>); Toż. Directors; Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego Oddział Collegium Medicum (Kraków ul. Śniadeckich 16) akta osobowe (dokumenty urzędowe, życiorysy (22 II 1967 i 14 III 1960), wpis z protokołu posiedzenia Senatu AM w dniu 1 VII 1966 roku wniosek o powołanie mgra Zdzisława Słomińskiego kustosa dyplomowanego i dyrektora Biblioteki Głównej AM. DSP AM 13.

Ryszard Żmuda